

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я,
психології, фізичної культури
та спорту

Свєген ПАВЛЮК
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спортивні ігри та методика їх викладання. Баскетбол

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
Рівень вищої освіти Перший бакалаврський
Освітньо-професійна програма Середня освіта
Обсяг дисципліни 2 кредити ЄКТС
Мова навчання українська
Статус дисципліни: Дисципліна професійної підготовки
Факультет: Здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	3	5	2	34	17		17		26			+	
З	3	5	2	10	4		4		50			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта та навчального плану за предметною спеціальністю 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» за першим бакалаврським рівнем освіти

Робоча програма складена к. п. н., доцент Тетяна ЧОПИК

Схвалена на засіданні кафедри: Теорії і методики фізичного виховання і спорту

Протокол від Зав. кафедри Олександр СОЛТИК

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова вченої ради факультету Свєген ПАВЛЮК

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Спортивні ігри та методика їх викладання (баскетбол)» входить в систему профілюючих предметів у професійній підготовці фахівців освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 014 «Середня освіта фізична культура» і розкриває теоретико-методичні закономірності рухової активності у баскетболі.

Пререквізити – вступ до спеціальності, теорія і методика фізичного виховання.

Кореквізити – теорія і методика викладання фізичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах, організація і методика спортивно-масової роботи у загальноосвітніх навчальних закладах, педагогічна практика у загальноосвітніх навчальних закладах

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Компетентності: Здатність працювати в команді та автономно. Здатність освоювати та вдосконалювати рухові уміння і навички з різних видів рухової активності та підтримувати загальний рівень фізичної активності і здоров'я. Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методик і технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини. Здатність самостійно проводити заняття в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.

Програмні результати навчання: Знає закони і принципи розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності. Володіє руховими уміннями і навичками в обраному виді спорту на рівні кваліфікованого спортсмена. Володіє руховими навичками в базових видах спорту на рівні масових розрядів; вдосконалює руховий арсенал шляхом формування рухових умінь і навичок в інших видах спорту. Здатний складати планувальну і звітну документацію, організовувати та проводити масові фізкультурні заходи та спортивні змагання.

Мета дисципліни: полягає у формування у студентів знань і вмінь вивчення історії, теорії і методики викладання баскетболу, оволодіння технічними прийомами і тактичними діями гри в баскетбол.

Предмет дисципліни: технічні прийоми і тактичні дії гри в баскетбол.

Завдання дисципліни. Формування практичних навичок, спеціальних знань, та уявлень про спортивну гру -баскетбол; сформувані знання про історією розвитку гри в баскетбол; сформувані необхідні знання та практичні вміння у виконанні технічних прийомів і тактичних дій у баскетболі; навчити методично грамотно навчати технічним прийомам і тактичним діям у баскетболі; вивчити правила гри в баскетболі та вміння судити гру; сформувані необхідні знання та практичні вміння в організації та проведенні змагань з баскетболу.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент має: досконало володіти професійною термінологією; знати історію розвитку спортивних ігор у світі і в Україні; основні прийоми техніки гри і методики їх навчання; основні тактичні дії гри і методики їх навчання; основні правила гри, види робочої документації для проведення змагань, жести судді під час гри; правильно показати виконання основних технічних прийомів і тактичних дій гри; методично грамотно провести методики навчання основних технічних та тактичних дій гри; судити гру, показуючи суддівські жести.

3. Структура і зміст робочої програми навчальної дисципліни

3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практичні заняття	Самостійна робота	лекції	Пр	Ср
Тема 1 Історія і сучасний стан розвитку баскетболу.	2	2	2	2	2	25
Тема 2 Основи технічної-підготовки у баскетболі.	4	4	4			
Тема 3 Основи тактичної підготовки гравців у баскетболі.	4	4	4	2		25
Тема 4 Правила гри Особливості роботи суддів у баскетболі.	4	4	8			
Тема 5 Засоби баскетболу у професійно-прикладній фізичній культурі.	3	3	8			
Разом	17	17	26	4	4	50

3.2. Програма навчальної дисципліни

3.2.1. Зміст лекційного курсу

№	Перелік тем лекцій, їх анотацій	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Історія зародження та етапи розвитку баскетболу у світі. Досягнення українських спортсменів у складі збірної команди СРСР. Стан і перспективи розвитку баскетболу. Етапи розвитку баскетболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [2,3,12,21]	2

2	<i>Тема 2. Основи технічної підготовки баскетболістів. Сучасні вимоги до технічної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення техніки нападу, захисту, індивідуальних групових і командних технічних дій баскетболістів. Література: [2,3,12,21]</i>	4
3	<i>Тема 3. Основи тактичної підготовки баскетболістів. Сучасні вимоги до тактичної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення тактики нападу, захисту, індивідуальних групових і командних тактичних дій баскетболістів. Література: [2,3,12,21]</i>	4
4	<i>Тема 4. Особливості роботи суддів у баскетболі. Основні правила гри у баскетбол. Робота бригади суддів. Жестикуляція. Майданчик для гри у б/б, м'яч, спортивна форма. Особливості організації та проведення змагань з баскетболу. Література: [2,3,12,21]</i>	4
5	<i>Тема 5 Вплив засобів баскетболу на розвиток професійно важливих фізичних якостей фахівців здоров'я людини. Література: [2,3,12,21]</i>	3
	<i>Разом за 5 семестр</i>	17

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
<i>П'ятий семестр</i>		
1	Вступ. Історія зародження та етапи розвитку баскетболу у світі. Досягнення українських спортсменів у складі збірної команди. Стан і перспективи розвитку баскетболу. Етапи розвитку баскетболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Основи технічної підготовки баскетболістів. Сучасні вимоги до технічної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення техніки нападу, захисту, індивідуальних групових і командних технічних дій баскетболістів. Література: [2,3,] Літ.: [2, с. 4-15], [4, с. 2-16].	2
2	Основи тактичної підготовки баскетболістів. Сучасні вимоги до тактичної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення тактики нападу, захисту, індивідуальних групових і командних тактичних дій баскетболістів. .Особливості роботи суддів у баскетболі. Основні правила гри у баскетбол. Робота бригади суддів. Жестикуляція. Майданчик для гри у б/б, м'яч, спортивна форма. Особливості	2

	організації та проведення змагань з баскетболу Літ.: [1] с. 52-63; [2] с. 42-55; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	
Разом :		4

3.2.2 Зміст практичних занять

Номер теми	Теми практичних занять	Кількість Годин
1	Історичні аспекти розвитку гри у світі. Досягнення українських спортсменів у складі збірної команди СРСР. Стан і перспективи розвитку баскетболу. Етапи розвитку баскетболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [2,3,12,21]	2
2	Навчання стійки, переміщень у баскетболі. Розвиток швидкісно-силових якостей, швидкісно-силової витривалості, гнучкості, спеціальної спритності, сили та точності різновидів кидків м'яча у кільце. Навчання різновидів передач і ловлі м'яча, різновидів фінтів, штрафних кидків, різновидів одноборств. Удосконалення вивчених прийомів. Рухлива гра. Правила гри. Література: [2,3,12,21]	4
3	Удосконалення вивчених прийомів. Навчання індивідуальним, груповим і командним тактичним елементам ведення гри у нападі і захисті. Навчання ігрової взаємодії усіх ігрових амплуа у баскетболі. Розвиток швидкості переміщень, спритності. Правила гри. Навчальні одно- та двосторонні ігри. Моделювання змагальної діяльності. Література: [2,3,12,21]	4
4	Еволюція правил гри у баскетбол (історичні зміни у розмірах майданчика для гри, розміри і вага м'яча, форма гравців, час гри та ін). Педагогічне спостереження за грою із подальшим аналізом техніко-тактичних дій гравців. [2,3,12,21]	4
5	Вивчення і удосконалення засобів баскетболу, які впливають на розвиток професійно важливих якостей фахівців здоров'я людини. [2,3,12,21]	3
<i>Разом за 3 курс 5 семестр</i>		17

Перелік практичних робіт для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Тема практичних занять	Кількість годин
<i>П'ятий семестр</i>		
1	Навчання стійки, переміщень у баскетболі. Розвиток швидкісно-силових якостей, швидкісно-силової витривалості, гнучкості, спеціальної спритності, сили та точності різновидів кидків м'яча	1

	у кільце. Навчання різновидів передач і ловлі м'яча, різновидів фінтів, штрафних кидків, різновидів однокористувачів. Удосконалення вивчених прийомів. Рухлива гра. Правила гри. [6] с. 3-18 Літ.: [1] с. 52-63; [2] с. 42-55; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70 [6] с. 19-25	
2	Удосконалення вивчених прийомів. Навчання індивідуальним, груповим і командним тактичним елементам ведення гри у нападі і захисті. Навчання ігрової взаємодії усіх ігрових амплуа у баскетболі. Розвиток швидкості переміщень, спритності. Правила гри. Навчальні одно- та двосторонні ігри. Моделювання змагальної діяльності. Літ.: [1] с. 52-63; [2] с. 42-55; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70 [6] с. 19-25	2
Разом:		4

3.2.3 Зміст самостійних занять

Самостійна робота студентів усіх форм навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту різних видів робіт, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти *заочної* форми навчання виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії.

№ теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу №1, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі першої контрольної роботи [2,3,5]	2
2.	Опрацювання лекційного матеріалу №2, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі першого контрольної роботи [2,3,6]	4
3.	Опрацювання лекційного матеріалу №3, відповідних літературних джерел. Здача першої контрольної роботи. Підготовка до здачі другої контрольної роботи. [2,3,4]	4
4.	Опрацювання лекційного матеріалу №4, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другої контрольної роботи [2,3,4]	8
5.	Опрацювання лекційного матеріалу №5, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другої контрольної роботи та підсумкової контрольної роботи [2,3,6]	8
<i>Разом за семестр</i>		26

На самостійне опрацювання студентів у *п'ятому семестрі* пишуть реферат в обсязі 4–5 сторінок з ілюстраціями за індивідуальними темами і презентують його на 12-ому тижні семестру. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час. **Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи студентів подана в модульному середовищі.**

4. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації), самостійна робота (індивідуальні завдання), і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок з практичної підготовки фахівця, спрямованої на вирішення типових та складних завдань зі спортивних ігор (баскетбол).

Методи викладання словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (дискусії, навчальні ігри); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Навчальна робота проводиться у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи. На лекціях подається основний програмний матеріал, який становить основу підготовки майбутнього фахівця. Даються головні відомості та рекомендації щодо виконання практичних завдань.

На практичних заняттях поглиблюються знання з основних питань, висвітлених на лекціях, і перевіряються знання студентів, отриманих на лекціях та в процесі самостійної роботи студента.

Самостійна робота студентів складається: закріплення пройденого матеріалу, з опрацювання рекомендованої літератури, виконання додаткових завдань.

5. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми;
- презентація і захист індивідуальних завдань;
- виконання домашніх завдань тощо.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться методом тестування з усього матеріалу дисципліни.

6. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів; знання теоретичного матеріалу з теми роботи; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті конструктивні рішення.

Термін відпрацювання практичної роботи вважається своєчасним, якщо студент відпрацював її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

У 5 семестрі поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять проходять у вигляді тестового контролю. Під час контролю визначається рівень засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни. Тестові контролю (ТК1, ТК2) проводиться на 5 і 11 тижнях і має на меті перевірку знань. Окрім того студенти отримують оцінку (ЗІР) за виконання практичних робіт. Оцінку відмінно за практичну роботу студенти отримують за виконанні усі передбачені навчальною програмою навчальні завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання стану оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з дисципліни «Спортивні ігри та

методика їх викладання», і проходить у вигляді іспиту. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів робіт згідно із структурою залікових кредитів.

Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Тестовий контроль		Захист практичної роботи	Семестровий контроль
ТК1	ТК2	ЗПР1, ЗПР2	іспит
0,1	0,1	0,2	0,4

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль, іспит	
<i>Перший семестр</i>					
Практична робота		Контрольна робота		Індивідуальне завдання	Підсумковий контрольний захід
1	2	Якість виконання	Оцінка за захист	1	1
0,1		0,1	0,1	0,1	0,4

6. Рекомендована література

1. Рухливі та спортивні ігри з методикою навчання . Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної, та заочної форм навчання / уклад. О.В.Радченко, – Луцьк : Луцький НТУ, 2020. - 116 с.
2. Т.В. Вознюк Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання : Навчальний посібник. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2017. – 248 с.
3. Свіргунець Є.М., Базильчук В.Б., Базильчук О.В. та ін. Організація та проведення змагань у спортивних іграх. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 137с.
4. Антіпова Ж., Заверзаєв В. Фізичне виховання студентів на основі навчання гри в волейбол. Мет. реком., Одеса : вид. Букаєв В. В. 2021. 56 с.
5. Основи баскетболу. Навчальний посібник. / О.А. Ефімов, І.П. Помещикова – Харків: ХДАФК, 2011. – 108 с
6. Баскетбол: навч.-метод. посіб. / Т. А. Тучинська, Є. В. Руденко. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2015. 100с.
7. Баскетбол та його різновиди у фізичній культурі дітей: навчально-методичний посібник. Харків : ХНПУ, 2022. 114 с.